

Kohanimekorralduse valdkonna arengusuunad 2019-2021

Arengusuundade koostamise eesmärk

Sõnastada kohanimevaldkonna ekspertide poolt valdkonna peamised probleemid ning kavandada kitsaskohtade ületamiseks lahendused, mida kohanimevaldkonnaga tegelevad asutused ja isikud saavad teha.

Kohanimekorralduse valdkonna peamised probleemid ja võimalikud lahendused

Probleem I: Eesti kohanime kogumine pole terviklik ja kohanimeregistri funktsionaalsus on piiratud ning registri arendamise võimaluste osas puudub selgus

Kohanimeregistrisse (KNR) ei ole kogutud kõiki Eesti kohanimesid. Paljud kohanimeandmed on kasutuses teistes registrites, kuid kohanimeregistrisse ei ole neid veel kogutud. Seetõttu esineb ebakorreksete kohanime kasutamist. On oluline koguda KNR-i kohanimeandmed kõigist andmekogudest ja muudest andmeallikatest. Kohanimed saavad olla üksnes KNR-i põhiandmed, teistes registrites kasutatavad kohanimed peavad pärinema KNR-ist. Praegusel juhul on mitmeid andmekogusid (Eesti Keele Instituudi kohanimeandmebaas, kultuurimälestiste riiklik register, keskkonnaregister, Eesti Looduse Infosüsteem), milles olevad kohanimeandmed ei sisaldu KNR-is või erinevad KNR-is olevatest. Seega ei ole täidetud riigi andmekogude pidamise üldpõhimõte, et iga andmegrupp on vaid ühe andmekogu põhiandmeteks ja teistes registrites saab neid andmeid kasutada lisaandmetena.

Kohanime uurimisega tegelevad eksperdid teostavad töid erinevates programmides, mistõttu tuleb suurt hulka andmeid läbi vaadata mitmel erinevatel andmekandjatel. Kohanimeregistril puudub geoinfosüsteemide töötlemise võimekus, see ei võimalda näidata kohanime seoseid ajalooliste nimevariantidega ning lisada nimede hääldamiseks video- ja helifaile. Kohanimeregistri vastutaval töötlejal (Rahandusministeerium) ei ole täna teadmist, kas olemasolevat registrit on võimalik edasi arendada või peab perspektiivis planeerima uue registri arendamist.

Lahendus:

- 1) Kohanimenõukogu menetleb ja võimalusel kinnitab juba tehtud eksperttööde nimekirjades olevad kohanimed, et need saaks kantud KNR-i. Vajadusel ja vahendite olemasolul tellitakse täiendavalt eritlusteid ja konsulteeritakse eritlemise käigus kohalike omavalitsustega.
- 2) Rahandusministeerium koostöös Maa-ametiga valmistab 2019. aastal ette taotluse KNR-ile ärianalüüsi rahastamiseks, et teha kindlaks, millised võimalused on KNR-i arendamiseks. Kui analüüsi tulemusena selgub, et vajalik on uue KNR-i loomine, siis taotletakse rahastust uue KNR-i arendusteks.
- 3) Rahandusministeerium koostöös Maa-ametiga püüab leida võimalused teiste kohanimesid sisaldavate andmekogude sidumiseks KNR-iga (eeldab teiste andmekogude haldajatega läbirääkimisi ning nii KNR-i kui teiste registrite arendamist).

Probleem II: kohanimenõukogu roll nimevaidluste lahendamisel on ebaproportsionaalselt suur

Lähiminevikust on mitmeid juhtumeid, kus kohanimenõukogu kohtuvälise nimevaidlusorganina peab suure ajalise ja rahalise ressursi (juristide kasutamine) suunama üksikute tänavanimede vaidemenetluste lahendamiseks. Arvestades seda, et kohanimenõukogu liikmed teevad tööd kohanimenõukogus muude tööülesannete kõrvalt ja ilma rahalise tasuta, on sellise kohustuse täitmine liialt koormav.

Lahendus: Rahandusministeerium valmistab 2019. aastal ette kohanimeseaduse muudatused, et kaotada kohanimenõukogu roll kohtuvälise nimevaidlusorganina.